

здатності до глибоких міжособистісних стосунків;

- підтримка особистості у визначенні і проектуванні життєвої стратегії на подальші етапи життєдіяльності;

- розробка рекомендацій, пов'язаних з організацією самостійної навчальної діяльності;

- навчання прийомам саморегуляції, самоконтролю, конструктивним способам подолання вікових криз і особистісних проблем;

- формування установок на постійний саморозвиток, самовдосконалення і самоосвіту тощо.

Піхоцький Ю. П., Платонова О. Г.

ПРОГРАМА КОРЕКЦІЙНОЇ РОБОТИ З ДІТЬМИ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ, ЩО МАЮТЬ ПОРУШЕННЯ МОВЛЕННЯ

Не дивлячись на сучасні проблеми і виклики в суспільстві, питання дітей з порушенням мовлення зберігає свою актуальність та потребує його вивчення з боку науковців, додаткового дослідження та впровадження програм корекції та реабілітації. Діти молодшого шкільного віку з порушеннями мовлення можуть зіткнутися з великими викликами, які впливають на їхню здатність сприймати та опанувати навчальний матеріал. Особливо важливою стає робота над корекцією порушень мовлення на ранніх етапах, оскільки це дозволяє виправляти проблеми ще до того, як вони стануть перешкодою для успішної навчальної траєкторії.

Дослідження в цьому напрямку вимагають розробки нових адаптованих програм корекційної роботи з дітьми молодшого шкільного віку, спрямованих на виправлення порушень мовлення та полегшення їхньої соціальної та навчальної інтеграції. Це дозволяє покращити якість життя цих дітей, їхні шанси на успіх у навчанні та подальший соціальний розвиток.

Програми повинні ґрунтуватись на теоретичних аспектах мовної патології, вивченні стандартів розвитку мовлення у дітей, а також теоріях розвитку особистості. Важливими аспектами також є психолого-педагогічні концепції та методи корекції порушень мовлення, такі як комплексний підхід до дитини, використання індивідуалізованих методик та програм для вирішення проблем мовлення, спеціалізовані педагогічні методи взаємодії з дітьми з порушеннями мовлення тощо.

У ході нашої роботи було розроблено корекційну програму для молодших школярів з тяжкими порушеннями мовлення на базі ЗОШ №33 міста Чернігова.

Метою даної програми є корекція та розвиток мовлення у дітей з тяжкими порушеннями мовлення, формування комунікативних навичок та вмінь, а також продовження підготовки до навчання в загальноосвітній школі.

Програма охоплює такі напрямки роботи:

- розвиток фонетико-фонематичних процесів (артикуляційна моторика, фонематичний слух, навчання звуковимови, звуковий аналіз та синтез),
- розвиток лексико-граматичної сторони мовлення (збагачення словникового запасу, формування граматичних навичок, розвиток зв'язного мовлення),
- розвиток комунікативних навичок (навички спілкування в різних ситуаціях, невербальна комунікація, правила етикету спілкування).

Методи та форми роботи корекційної програми для молодших школярів з тяжкими порушеннями мовлення на базі ЗОШ №33 міста Чернігова підбираються з урахуванням індивідуальних особливостей кожної дитини та її мовленнєвого порушення.

У зазначеній корекційній програмі для молодших школярів з тяжкими порушеннями мовлення ми використовуємо широкий спектр методик, спрямованих на вдосконалення мовленнєвих навичок та розвиток мовленнєвого апарату. Дослідження доводять, що логопедичний масаж має позитивний ефект на кровообіг та іннервацію мовленнєвих органів, що сприяє покращенню артикуляції. Наша програма також

використовує артикуляційну гімнастику для тренування м'язів мовленнєвого апарату та зміцнення їх координації.

Аналіз досліджень у галузі лінгвістики показують, що розвиток фонематичного слуху є ключовим аспектом в оволодінні мовленням, оскільки він допомагає дитині розрізняти звуки мовлення, що в свою чергу сприяє подальшому успішному оволодінню навичками читання та письма. Автоматизація правильної вимови звуків у складах, словах та реченнях є необхідною складовою нашої програми, що базується на принципах нейропластичності мозку.

Розроблена нами програма базується на кількох основних принципах, які спрямовані на комплексний розвиток мовленнєвих навичок у дітей з різними рівнями потреб та вмінь.

Перш за все, ми прагнемо до індивідуального підходу до кожного учня, оцінюючи його потреби та рівень мовленнєвого розвитку, лише після цього розробляється індивідуальний план корекції мовленнєвих порушень.

Програма використовує широкий спектр методик, включаючи логопедичні ігри, рольові вправи, артикуляційну гімнастику та інші, що допомагають розвивати мовлення комплексно.

У індивідуальній роботі з дітьми за описуваною корекційною програмою відбувається активне використання методів розвитку лексико-граматичної сторони мовлення, що сприяє збагаченню словникового запасу та формуванню правильної граматики у дітей. Наш підхід також дозволяє орієнтувати дитину на розвиток зв'язного мовлення, яке є важливою складовою мовленнєвої компетентності.

Групові заняття в нашій корекційній програмі надають можливість дитині спілкуватися з однолітками, розвиваючи комунікативні навички та вчитися взаємодіяти в колективі. Для досягнення цієї мети ми використовуємо методи, які спрямовані на зацікавлення дітей та створення комфортної атмосфери, а саме:

1) логопедичні ігри (допомагають тренувати мовленнєві навички через ігровий процес);

2) логопедичні розповіді (сприяють розвитку зв'язного мовлення та вчать дитину логічно та послідовно викладати свої думки);

3) логопедичні вікторини (допомагають закріпити мовленнєві навички, розвивають увагу та пам'ять, а також створюють атмосферу взаємодопомоги);

4) логопедичні казки (стимулюють мовленнєву активність, розвивають уяву та творчі здібності);

5) інсценування (допомагає навчити дітей виразно говорити та використовувати міміку та жести для успішного спілкування).

Такий комплексний підхід сприяє ефективному розвитку мовлення та комунікативних здібностей у дітей з важкими порушеннями мовлення.

Ігрові та інтерактивні методи, які використовуються, роблять заняття цікавими та ефективними, стимулюють пізнавальну активність дитини. Це включає логопедичні дидактичні ігри, пазли, лото, доміно, мозаїки та комп'ютерні ігри, які тренують мовленнєві навички, розвивають увагу, пам'ять та творчість.

У програмі також використовуються комп'ютерні технології як один з ефективних інструментів корекційної роботи. Це включає використання логопедичних програм, які пропонують інтерактивні вправи та завдання для розвитку мовлення. Завдяки інтерактивним вправам, дитина може самостійно вивчати мовленнєвий матеріал, розвиваючи при цьому свої навички. Навчальні ігри, які ми впроваджуємо через комп'ютерні програми, також відмінно тренують мовленнєві навички в ігровій формі, забезпечуючи цікаве та ефективне навчання.

Використання розробленої нами програми здійснює значний прогрес у розвитку дітей з важкими порушеннями мовлення. Відбувається покращення їх мовленнєвих навичок, що включає як правильну артикуляцію, так і розуміння мови. Крім того, спостерігається значний розвиток комунікативних вмінь, що допомагає дітям ефективніше спілкуватися та взаємодіяти з оточуючими. Найважливіше, що програма допомагає підготувати дітей до подальшого навчання в школі,

значно підвищуючи їх готовність до успішного вивчення предметів та взаємодії з вчителями та однолітками.

Працюючи з учнями, також передбачена співпраця із соціально-педагогічними службами, залучення психологів для створення позитивного середовища та підтримки учнів у навчанні та соціальній адаптації.

Крім того, важлива активна співпраця з батьками дітей, у вигляді консультацій та рекомендацій для роботи з дитиною вдома, що сприяє покращенню результатів.

Важливим аспектом програми є моніторинг і оцінка результативності, що забезпечує регулярне спостереження за прогресом учнів та коригування програми відповідно до їхніх потреб.

Таким чином, розроблена програма для корекційної роботи з молодшими школярами з важкими порушеннями мовлення на базі ЗОШ №33 міста Чернігова ґрунтується на індивідуальному підході до кожного учня та системному розвитку його мовленнєвих компетенцій. Використання різноманітних методик, таких як артикуляційна гімнастика та фонетико-фонематичні вправи, спрямоване на покращення артикуляції та розуміння мови. Залучення мультимедійних засобів та співпраця з батьками та соціальними службами сприяє підвищенню ефективності програми та досягненню успіхів у розвитку дітей і підготовці до навчання в школі.

Платонов Є. С., Михайленко О. В.

ЖОРСТОКЕ СТАВЛЕННЯ ДО ДІТЕЙ У СІМ'Ї ЯК СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА

Діти, безперечно, найбільш незахищена, уразлива і повністю залежна від дорослих частина суспільства. Жорстоке поводження з дітьми характерне для всіх часів і народів. Діти піддавалися насильству впродовж багатьох століть. У деяких культурах як прийнятний спосіб планування сім'ї використовувалося навіть дітовбивство. Дітей вбивали в ритуальних цілях: вважалося, що убита дитина може допомогти